Uitspraak Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening nr. 2023-0029

(prof. dr. mr. R.H. de Bock, voorzitter, mr. dr. S.B. van Baalen, prof. mr. D. Busch, F.R. Valkenburg AAG RBA, W.J. Steenhoven, leden en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris)

Beroepschrift ontvangen op	10 januari 2023
Ingediend door	de consument
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, hierna te noemen de bank
Datum uitspraak	19 juli 2023
Aard uitspraak	bindend advies
Uitkomst	beroep ongegrond

Samenvatting

BKR notering ten aanzien van de consument is terecht. Geen vroegtijdige schrapping uit het register omdat niet gebleken is van zwaarwegende belangen aan de zijde van de consument die dat rechtvaardigen.

1. De procedure in beroep

1.1 Bij een op 10 januari 2023 ontvangen beroepschrift heeft de consument bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Commissie van Beroep) beroep ingesteld tegen een uitspraak van de Geschillencommissie Kifid (hierna: de Geschillencommissie) van 13 december 2022 (dossiernummer [nummer], gepubliceerd onder nummer 2022-1058). De uitspraak is een bindend advies.

1.2 De bank heeft een op 17 februari 2023 gedateerd verweerschrift ingediend.

1.3 Bij e-mail van 17 maart 2023 heeft de consument aanvullende stukken ingediend.

1.4 De mondelinge behandeling van dit beroep heeft plaatsgehad op 27 maart 2023. De consument is daar verschenen met zijn echtgenote [naam 1]. De bank werd vertegenwoordigd door [naam 2] en mr. [naam 3], beiden werkzaam bij de bank. De consument heeft een pleitnota overgelegd. Partijen hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie van Beroep beantwoord.

2. De procedure bij de Geschillencommissie

Voor het verloop van de procedure bij de Geschillencommissie verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie van 13 december 2022.

3. De feiten

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de uitspraak onder 2.1 tot met 2.11. De feiten zijn niet betwist en worden voor zover nodig aangevuld met enkele andere feiten die tussen partijen vaststaan. Kort gezegd gaat het om het volgende.

3.2 De consument had voor zijn onderneming(en) diverse financieringen bij de bank afgesloten. Hij had zich vanwege deze financieringen op 11 december 2013 ten behoeve van de bank hoofdelijk borg gesteld tot een bedrag van € 500.000,-. Deze overeenkomst is geregistreerd bij het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) van de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR). De rechten en verplichtingen tussen BKR en (in dit geval) de bank zijn neergelegd in het Algemeen Reglement CKI.

3.3 Op 12 mei 2015 is het faillissement van de onderneming(en) van de consument uitgesproken. Het faillissement is in 2021 opgeheven wegens gebrek aan baten.

3.4 In een brief van 7 september 2015 van de bank staat dat de hoofdschuldenaar (oftewel de onderneming(en)) € 2.280.698,41 aan de bank is verschuldigd en dat de betalingsverplichting jegens de bank niet is nagekomen. De bank schrijft dat de consument daarom uit hoofde van de borgstellingsovereenkomst wordt aangesproken en vóór 18 september 2015 € 500.000,- aan de bank moet betalen. Mocht dit bedrag dan niet betaald zijn, dan is de consument jegens de bank in verzuim en acht zij zich vrij rechtsmaatregelen ter incasso en verhaal te nemen, aldus de bank in de brief. Ook wordt de consument in die brief gewaarschuwd voor de mogelijke gevolgen van niet (tijdig) betalen, te weten de melding daarvan bij het BKR hetgeen gevolgen kan hebben voor toekomstige financieringsaanvragen.

3.5 Op 18 september 2015 is in het CKI de achterstandscodering geplaatst vanwege het niet betalen van de € 500.000,-.

3.6 In januari 2019 heeft de bank, na de consument diverse keren tot betaling van de borg te hebben aangesproken en de overdracht naar een incassobedrijf te hebben aangekondigd, de vordering aan een incassobedrijf overgedragen.

3.7 Op 7 maart 2019 heeft de bank de bijzonderheidscodering 2 (opeising) in het CKI laten plaatsen.

3.8 Begin juni 2019 wordt er tussen de consument (die zich door een advocaat laat bijstaan) en de bank een betalingsregeling getroffen inhoudende dat de consument tegen finale kwijting € 34.080,- zal voldoen door over een periode van tien jaar € 248,- per maand te betalen.

3.9 In de brief van 4 juni 2019 waarin deze betalingsregeling wordt bevestigd staat:

> "(…) Na ontvangst van het totaal overeengekomen bedrag zullen wij u een bevestiging toesturen en tevens uw registratie bij het Bureau Krediet Registratie (B.K.R.) te Tiel aanpassen met een code 3. Dit betekent dat de registratie vanaf dat moment aangeeft dat er sprake is van een afgewikkelde afkoopregeling. Deze code blijft nog gedurende een periode van vijf jaar

zichtbaar(…).”

3.10 In maart 2021 heeft de consument een hypothecaire geldlening van € 700.000,- bij een particuliere geldverstrekker afgesloten voor een periode van vijf jaar tegen een rente van 3%.

3.11 Op 14 januari 2022 heeft de consument het volledige afkoopbedrag betaald van de betalingsregeling met de bank en is die datum gekoppeld aan de in het CKI geplaatste bijzonderheidscodering 3 (afboeking van € 250,- of meer). In beginsel blijven de coderingen nog tot in januari 2027 zichtbaar.

3.12 Op 17 januari 2022 heeft de bank de consument de ontvangst van het kwijtingsbedrag bevestigd en geschreven:

> “(…) Overeenstemmend met onze brief van 04-06-2019 hebben wij het Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel opdracht gegeven uw registratie aan te passen met code 3 en de Praktisch Laatste Aflosdatum (PLA). Dit betekent dat de registratie vanaf dat moment aangeeft dat er sprake is van een afgewikkelde afkoopregeling. Deze code blijft nog gedurende een periode van vijf jaar zichtbaar. (…)”.

3.13 Op 26 januari 2022 heeft de bank het verzoek van de consument de registraties te verwijderen afgewezen, waarna de consument zich tot Kifid heeft gewend.

4. De klacht en de uitspraak van de Geschillencommissie

4.1 Bij de Geschillencommissie heeft de consument – kort gezegd – gesteld dat de bank haar zorgplicht jegens hem heeft geschonden. Hij vraagt zich ook af of de coderingen technisch juist zijn. Voorts is hij van mening dat vanwege zijn persoonlijke en zakelijke zwaarwegende belangen de codering moet worden verwijderd. De consument heeft aangegeven dat hij vanwege de coderingen zijn hypothecaire lening niet kan oversluiten bij een bank, terwijl hij om die reden evenmin een bedrijfspand kan kopen of huren voor zijn onderneming. De consument vreest op straat te staan zodra de periode van zijn bestaande hypothecaire lening afloopt. De consument heeft hieraan toegevoegd dat er geen problematische leningen, schulden, betalingsregelingen e.d. zijn. De schade bedraagt volgens de consument € 500.000,-, hetgeen verband houdt met het ‘mislopen’ van de overwaarde op zijn woning en het niet kunnen afsluiten van een nieuwe huurovereenkomst voor zijn onderneming.

4.2 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument.

4.3 Ten aanzien van de gestelde zorgplichtschending heeft de Geschillencommissie geoordeeld dat zij niet bevoegd is daarover te oordelen, omdat het om zakelijk leningen ging (niet zijnde klein-zakelijk). De Geschillencommissie is bovendien – samengevat – van oordeel dat de BKR notering terecht is vanwege de financiële situatie van de consument destijds en dat er op dit moment geen aanleiding is om de coderingen vroegtijdig te verwijderen. Aangezien de vorderingen van de consument worden afgewezen, komt de commissie niet toe aan het beoordelen van de schadevordering.

5. De beoordeling van het beroep

5.1 De Commissie van Beroep constateert allereerst dat de consument zijn stellingen ten aanzien van de zorgplichtschending in beroep niet heeft gehandhaafd. Voorts is niet (meer) in geschil dat de huidige BKR registratie van consument technisch op juiste wijze heeft plaatsgevonden.

5.2 Consument wenst in beroep nog wel steeds schrapping uit het BKR register wegens zwaarwegende persoonlijke belangen. Hij is van mening dat de Geschillencommissie dat verzoek ten onrechte heeft afgewezen. De bank is van mening dat de Geschillencommissie dat verzoek terecht heeft afgewezen.

5.3 De Commissie van Beroep stelt bij de beoordeling voorop dat de Geschillencommissie terecht het volgende beoordelingskader aan zijn beslissing ten grondslag heeft gelegd. De registratie bij het BKR en het CKI houdt op grond van artikel 4 lid 1 en 2 AVG een verwerking van de persoonsgegevens van de consument in. In artikel 6 lid 1 onder f AVG is de verwerking van persoonsgegevens rechtmatig indien en voor zover de verwerking noodzakelijk is voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke (in dit geval: de bank), behalve wanneer de belangen van de consument zwaarder wegen dan deze belangen (artikel 21 lid 1 AVG).[1] De rechtmatigheid van de registratie in het CKI berust op deze grondslag. Als het bezwaar van de consument op grond van artikel 21 lid 1 AVG slaagt, dan heeft de consument het recht dat zijn persoonsgegevens, en dus de registratie in het CKI, zonder onredelijke vertraging worden gewist.

5.4 Waar het gaat om het belang van registratie in het BKR, is dat belang gelegen in het hebben van een deugdelijk stelsel voor financiële instellingen om inzage te hebben in (het gebrek aan) de financiële draagkracht van potentiële kredietnemers, alsmede ter bescherming tegen overkreditering van potentiële kredietnemers. Vanuit dat oogpunt heeft de bank belang bij handhaving van de codering en registratie bij het BKR. Dat belang moet worden afgezet tegen de gestelde belangen van de consument bij schrapping uit het register.

5.5 De consument is het er ten eerste niet mee eens dat zijn situatie (nog steeds) wordt aangemerkt als een problematische financiële situatie en dat hij om die reden geregistreerd blijft staan bij het BKR. De consument wist of behoorde echter te weten dat hij gedurende 5 jaar geregistreerd zou worden in het CKI bij het BKR. Bij het sluiten van de vaststellingsovereenkomst is hij daarop meerdere keren expliciet gewezen, terwijl hij destijds bijgestaan werd door een advocaat. Dat laat zich niet verenigen met de huidige bezwaren van de consument. Hij heeft immers ingestemd met een betalingsregeling met de bank, waarbij het overgrote deel van de vordering van de bank op de consument is kwijtgescholden, wetende dat er een BKR notering zou blijven staan. Alleen al om die reden kunnen de klachten van consument op dit punt niet slagen. Overigens – en ten overvloede – was die notering ook terecht. De bank heeft toegelicht dat zij een heel groot deel van een grote vordering op consument heeft kwijtgescholden, dat consument het resterende bedrag van familie

[1] HR 3 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1814.

heeft moeten lenen (en ook overigens nog leningen heeft afgesloten bij familieleden) en dat er destijds loonbeslag is gelegd door een schuldeiser. Met de Geschillencommissie is de Commissie van Beroep van oordeel dat de bank voldoende heeft aangetoond dat er destijds sprake was van een problematische schuldensituatie bij de consument. Op dit moment is bovendien onvoldoende gebleken van financiële stabiliteit. De consument heeft weliswaar gegevens overgelegd waaruit zou moeten blijken dat hij geen wanbetaler is, maar dat kan de Commissie van Beroep daaruit niet afleiden. Ten aanzien van dit punt geldt tot slot nog dat financiële stabiliteit van consument, mits afdoende onderbouwd, wel een belang kan zijn bij een eventueel toekomstig verzoek om schrapping, maar dat is nu nog (veel) te vroeg.

5.6 Ten tweede stelt de consument dat hij en zijn gezin ernstig vrezen voor het niet kunnen verkrijgen van een hypothecaire financiering bij een bankinstelling als de huidige hypotheek moet worden afgelost. Vast staat echter dat de huidige hypotheeklening van consument een looptijd heeft tot maart 2026. De huidige lening heeft dus nog een looptijd van ongeveer drie jaren. Daarmee is onvoldoende aannemelijk geworden dat nu sprake is van een urgent probleem. Pas als inderdaad de vrees van consument reëel is dat hij geen herfinanciering kan krijgen of geen huurwoning zouden kunnen krijgen en hij op straat zou komen te staan, is dat mogelijk een belang dat meeweegt bij de belangenafweging die moet worden gemaakt. Dat speelt nu alleen niet. Dat er een acute reden is waarom de consument op dit moment zijn lening moet oversluiten is niet gebleken.

5.7 Tot slot voert consument nog aan dat hij zakelijk gezien klem zit: hij stelt dat hij geen bedrijfspand kan kopen en ook niet kan huren vanwege de BKR notering. Ook hier geldt dat consument geen stukken heeft overgelegd waaruit dit blijkt (bijvoorbeeld door afwijzingen aan te leveren) of anderszins deze stellingen aannemelijk heeft gemaakt. De Commissie van Beroep kan dan ook niet uitgaan van de juistheid van deze stellingen. Hierbij komt nog dat de consument wist, of behoorde te weten, dat een en ander het gevolg zou zijn van de het sluiten van de vaststellingsovereenkomst met de bank (zie hiervoor 5.5.). Gelet daarop, is ook op dit punt van een zwaarwegend belang niet gebleken.

5.8 De conclusie is dat op dit moment niet is gebleken van zwaarwegende belangen aan de zijde van de consument, ook niet als de gestelde belangen gezamenlijk worden beschouwd, die maken dat schrapping uit het CKI van het BKR gerechtvaardigd is. De klachten van de consument zijn dus ongegrond en de beslissing van de Geschillencommissie wordt gehandhaafd.

6. De beslissing

De Commissie van Beroep:

handhaaft de bestreden beslissing.